

Aquests viatges sentimentals pels cinemes de la ciutat, serà en essència, una breu excursió, nostàlgica i evocadora, per la biografia d'aquelles sales que per diverses raons estan molt íntimament lligades amb la vida de Barcelona i que quasi s'han convertit en autèntiques transformacions ciutadanes.

Jordi Torras i Comala, *Viatge sentimental per els cinemes de Barcelona*

Ara que dos cinemes entranysables per diferents raons i molt lligats a la meua vida cinematogràfica —hi ha, però, vida cinematogràfica?, 'jah!, quina magnífica polèmica de caràcter metafísic per polemitzar— han tancat portes o tancaran els mesos vinents m'omple el cos, arriba als apartats privilegiats de la memòria, baixa cap a l'estomac i reviu al meu interior, tot el foc entre la convulsió, l'evocació i l'obertura a altres paranys ja desapareguts, morts i enterrats. De la ciutat de Barcelona, un dels eixos fo-

namentals de la meua forma formació?, cinematogràfica a la vegada que sentimental, anys cinquanta/seixanta, m'ha arribat la tristíssima —imagino, però, que inevitable— notícia de dos cinemes clàssics i representatius ara en vies d'extinció definitiva. Un d'ells, cine París, ubicat al Portal de l'Àngel ja s'hi troba en plena operació d'enderroc, l'altre, l'Arenas, darrer espai barcelonés d'expressió gai, espera el seu torn de liquidació que arribarà, i la cosa ja no té remei, a finals de l'any present o principis del 2008. París i Arenas, dos centres cinematogràfics de biografies diferents, de plural representativitat, d'ambient i clima variable al pas dels temps i de les circumstàncies de tota mena, diuen adéu a la seva ciutat, una ciutat que, com a les resta de totes las del país, ha contemplat la desaparició de tants i tants centres de projecció. Del Windsor Palace al Kurssaal, del Kurssaal al Fémina (víctima d'un cruel incendi que devastà l'escenari principal que, un temps, contemplà la presentació del mític cinemascòpe i, per exemple, *La túnica sagrada/Demetrio y los gladiadores*) del Fémina... fins a l'infinit per arribar a la realitat actual; naixement i proliferació de multisales a espais urbans on el jovent menja crispetes, beu Coca-Cola i, de vegades (però només de vegades) acaricia l'entreuix de la seva parella. Altres temps d'altres disbauxes i desgavells cinematoogràfico-sentimentals que, probablement, marcaren la nostra vida encara que no sé si de forma definitiva. De moment, tenim la notícia de dos desaparicions, el París, cinema d'estrena i l'Arenas, de reestrena preferent i amb progra-

El año pasado en Mariemba

mes de doble sessió. Ara, la fi. De moment. Ens queda el Coliseum. A Ciutat, ni això.

Barcelona, 1959

Tot just a tocar la plaça Espanya, al carrer Creu Coberta, en la pràctica a l'entrada de la popular barriada de Sants, integrat, però encara no del tot, a la ciutat de Barcelona, trobarem el cinema Arenas. Un cinema prolífic i popular, de vida intensa però alterada que al llarg de molts anys donà vida i plenitud a Sants en època oberta de desenvolupament de la zona amb la seva integració política i municipal a Barcelona. Neix al món de la projecció cinematogràfica un dia significatiu a la vida del ciutadà, diada de Nadal de 1928, el mateix any, curiosament que el París. L'Arenas si bé va obrir portes en temps del cinema mut, el 1930 ja s'incorporarà a la nova modalitat del sonor que tant va transformar, i molts nivells, el desenvolupament de la indústria cinematogràfica. Especialitzat des de sempre en programes dobles dels anomenats reestrena preferent, fins els anys setanta oferí un a programació molt oberta i concreta sempre a l'aire i al gust de la cosa popular, sempre molt a la mida dels residents a la zona de Sants. Aventures, romanticisme. preferència per el cinema de gènere —una vegada, per error, sense dubte, es projectà *Noches blancas*, de Luchino Visconti, l'escàndol fou fenomenal i als dos dies retiraren la pel·lícula de cartell— amb el western com a referència principal. El meu descobriemnt del local fou l'hivern de 1959 i amb la projecció d'un clàssic del gènere de la mar, *La nave de los condenados*, dirigida per John Farrow amb la presència d'Alan Ladd amb el mite encara de *Raíces profundas* i un d'un del grans actors de tota la història del cinema,

James Mason. I no me n'oblidaré, no, de Patricia Medina i Sir Cedric Hardwicke. Una cinta que a través dels anys m'acompanyà amb intensitat i força. Fidel a una forma concreta de programar, l'empresa mantingué ferma la línia concreta. Llavors, a principi dels 80, amb tota la programació cinematogràfica mundial en plena crisi i amb el trasbals de la indústria a tots els nivells, l'Arenas s'integrà a la modalitat de films qualificats amb la lletra, recordau?, S amb pel·lícules a l'estil de *La caliente niña Julieta* i altres coses per l'estil. Al darrers anys, i sempre en línia de sexe fort i dur, de calents sentiments, s'especialitzà en cinema ja obertament homosexual, de temàtica, (exclusiva) en històries gais. Barcelona, perd l'únic cinema de programació especial i per un col·lectiu també especial.. Adéu, dons, a dos cinemes que se'n van. Sempre, però, recordaré. la sessió aquella on es projectava l'anomenada (i excel·lent) *La nave de los condenados*.

De Beethoven

"En èpoques d'adolescència" —escriu l'escriptor i crític de cinemana català Jordi Torras— "visitava el cinema París a fi d'acudir a una cita, un dissabte a la tarda, amb una companya de classe de l'institut Maragall. Amb el temps just vaig agafar a la cantonada de casa Bruc/València el tramvia 36 que em deixar al Portal de l'Àngel, projecció, 1964, del film de Bernart Wicki, *El puente...*".

De Beethoven a Emmanuelle

Neix el cinema París sota la influència dels francesos, León Gaumont i Henri Huet, personatges estretament lligats a la producció i distribució cinematogràfica del país veí i *Beethoven*, la cinta que inaugurarà el cicle de projeccions. D'un retall de *La Vanguardia* puc recollir que "la construcció de l'edifici i la decoració interior estan inspirades en les grans construccions americanes dedicades al cinema...". De línia moderna i agosarada, atès el temps de la construcció, el local d'immediat fou molt ben acollit per el públic barcelonés que gairebé de seguida l'incorpora a la llista dels cinemes de preferència i de referència. Als anys seixanta formà parella de fet amb un il·lustre de la programació bacelonina de l'epoca, el Fantasio, ubicat a la part alta de la ciutat, a l'acadèmic Passeig de Gràcia i també ja desaparegut. *Ciudadano Kane*, *Psicosis*, *Vértigo*, *El año pasado en Mariemba*, *Los 400 golpes* foren alguns dels títols de prestigi projectats a la seva pantalla. Després, època altra volta de crisi, principi dels vuitanta, incidí en programacions de pel·lícules com, per exemple, la segona part de les aventures de l'intrèpida aventurera sexuals a països asiàtics la ja oblidada *Emmanuelle*, *la antivirgen*, amb Silvy Kristel. Amb el pas del temps, com tants i tants cinematògrafs del món, es transformà en dues petites sales ja despenjat del Fantasio.

Ara els dos, Arenas i París, desapareixen del l'escenari. Una pena?. Sí, una pena. Però aquesta i no pas altra, és la realitat. ■